№ 249. Piątek 25. Października 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** *kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów.* **Z pocztą** *kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr.* — *Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza.* — *Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 22. października. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 103.* Traktat państwa z 22go czerwca 1861 między Anglią, Austryą, Belgią, Brazylią, Danią, Francyą, Hiszpanią, Holandyą, Meklenburg-Schwerynem, Portugalią, Prusami, Rosyą, Szwecyą i Norwegią i wolnemi miastami hanzeatyckiemi: Lubeką, Bremą i Hamburgiem z jednej a Hanowerem z drugiej strony, względem zniesienia cła w Stade albo Brunshausen.

(Zawarty w Hanowerze dnia 22. marca 1861 w austryackich i hanowerskich ratyfikacyach wymieniany tamże d. 18. lipca 1861.)

Sprawy krajowe.

(Doniesienia z Korfu. — Mianowanie. — Król Otto w przejeździe. — Doniesienia z Węgier. — Kanał Suez.)

Wiedeń, 22. paźdz. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 17. b. m. uwolnić najłaskawiej Ludwika barona Vaya od nadanej mu godności nadżupana komitatu Borsodskiego.

— Ministeryum stanu nadało posadę weteryuarza krajowego w Galicyi asystentowi wiedeńskiego wojskowego instytutu weterynaryi i nadweterynarzowi pierwszej klasy dr. medycyny i chirurgii *Józefowi Werner.*

— Z Korfu donoszą z 16. października: Pomyślne polepszenie zdrowia Jej Mości Cesarzowy, któremu służy najwięcej powietrze morskie, dozwala Najjaśn. Pani przepędzić przyszłą zimę w Wenecyi. To miasto z łagodnym prawie zawsze klimatem, wyposażone w wszelkie dogodności ces. rezydencyi, odpowie najzupełniej temu przeznaczeniu, a tak znaczne zbliżenie się ku dostojnemu małżonkowi i dzieciom cesarskim przyczyni się bez wątpienia wielce do zupełnego wyzdrowienia.

Jej Mość Cesarzowa przybędzie 26. b. m. do Wenecyi i wiadomość ta napełni szczerą radością serca wszystkich wiernych poddanych. Mieszkańcy pięknej wyspy, na którą przybyła dostojna Pani w stanie wzniecającym obawę, składali Jej od najwyższych władz do najniższego włościanina piękne, wzruszające dowody najszczerszego udziału, i smucą się wielce jej odjazdem, a najwyższa para cesarska zachowa pewno Korfu w wdzięcznej pamięci.

Jego Mość Cesarz raczył 14. b. m. zaprosić Lorda nadkomisarza Wysp Jońskich pana H. Stocks na obiad, i tak przy tej sposobności jako też nazajutrz przy zwiedzaniu w jego towarzystwie fortyfikacyi miasta, wyrażał mu Najjaśn. Pan najczulszą wdzięczność za wszelkie przysługi wyświadczone Jej Mości Cesarzowej.

Zezwolił także J. c. Mość najłaskawiej na jego prośbę, ażeby budowana właśnie teraz baterya nosiła najdostojniejsze jego imię.

Dziś zaproszony jest na obiad rzymsko-katolicki Arcybiskup D. Spirydyon Maddalena, a na jutro prezydent senatu p. Damaschino. Jego Mość Cesarz odjedzie z powrotem 21. b. m.

— Jego Mość Król grecki Otto przyjechał 17. z Berchtesgaden do Wiednia i wysiadł w pałacu Arcyksięcia Albrechta. Nazajutrz przyjmował ciało dyplomatyczne, a 19. odjechał w towarzystwie Arcyksiażąt Albrechta, Karola Ferdynanda i Wilhelma do Weilburga koło Baden, gdzie bawił całą dobę, a wczoraj wyruszył w dalszą podróż do Tryestu, gdzie spodziewa się zjechać z Cesarzem Jego Mością.

— *Sieb. B.* donosi, że statut uchwalony na uniwersalnem zgromadzeniu narodowem saskiem i już ogłoszony na obwód całego kraju saskiego statut prowizoryczny procedury sądowej z dnia 3. maja 1852, który miał wejść w życie od dnia 1. listopada b. r. skutkiem wyższego rozporządzenia nie ma być zaprowadzony aż po najwyższem zatwierdzeniu.

— C. k. dyrekcya finansowa w Aradzie wezwała tamtejszy magistrat, ażeby zapłacił zaległe od miasta podatki stałe i niestałe w kwocie 76.000 zł.

— Na posiedzeniu rady miejskiej Tryestu z 16. b. m. uchwalono utworzyć komisyę dla obrania światłego męża, który ma się udać w towarzystwie odjeżdżającego wkrótce pana Lessepsa do Suezu, by się przekonać naocznie o stanie rzeczy i dokonanych już robotach około kanału suezkiego, i zdać sprawę o tem. „Nie tylko Europa — mówił wnioskodawca pan Cumano — ale cały świat zwraca teraz uwagę na to olbrzymie dzieło, i niepodobna przeto, ażeby Tryest szczególnie powołany do korzystania z niego, mógł pozostawać dłużej obojętnym na tę sprawę.“

(Projekt ustawy prasy.) (Ciąg dalszy.)

Rozdział trzeci.

Postanowienia względem karygodnych czynów, popełnionych osnową pism drukowych.

§. 20. Jeżli osnową pisma drukowego popełniony został czyn karogodny podług istniejących ustaw karnych, mają być do tego zastosowane postanowienia tych ustaw.

W ogóle stosują się zasady powszechne kodexu karnego do wszystkich karogodnych czynów popełnionych drukiem.

Podług tych zasad ma być osobliwie także oceniana odpowiedzialność autora lub tłumacza pisma, wydawcy, redaktora, nakładcy, drukarza i w ogóle każdego, kto się przyczynił do drukowania lub rozszerzania wyrobu prasy.

Oświadczenie redaktora lub wydawcy pisma peryodycznego, że się nie zgadza z osnową podanego do ogłoszenia artykułu, lub że niechcą odpowiadać za inne umieszczone doniesienie, nieuwalnia ich wcale od przepisanej ustawą odpowiedzialności, a nawet i w takim razie nie będą wolni od tego, choćby ktoś trzeci oświadczył, że sam na siebie przyjmuje odpowiedzialność.

Natomiast nie można nikogo pociągać do odpowiedzialności za zgodne z prawdą i na faktach ograniczone sprawozdania z posiedzeń rady państwa i sejmów krajowych.

§. 21. Kto ogłasza drukiem pismo oskarżające przed ustnem jego wyłożenie w głównej rozprawie, lub też szczegóły z aktów śledztwa kryminalnego przed ukończeniem jego, i nim zrobiony został z nich użytek w głównej rozprawie, staje się winnym przestępstwa i ma być karany grzywną od 50 do 500 zł. Jeżeli sąd karny oświadczył wyraźnie przy rozpoczęciu lub w toku głównej rozprawy, że rezultaty dowodzenia nie mają być ogłoszane przed ukończeniem rozprawy, popełnia ogłaszający drukiem takie szczegóły przestępstwo, które ma być karane aresztem od czternastu dni do trzech miesięcy.

§. 22. Kto w ciągu toczącej się rozprawy karnej usiłuje nastrajać w pismach drukowych opinię publiczną do uprzedzenia przeciw wyrokowi sądowemu, a to rozprawianiem o ważności dowodów, stawianiem domysłów co do rezultatu rozprawy lub przekręcaniem szczegółów procesu, staje się winnym przestępstwa, i ma być skazany na areszt od jednego do trzech miesięcy.

§. 23. Każde drukiem przedsiębrane ogłaszanie planu lub kierunku działań wojskowych armii cesarskiej lub floty cesarskiej, tudzież poruszenia, siły i miejsca ustawienia wojsk i okrętów, a nakoniec miejsca przechowania lub transportu potrzeb wojennych, stanowi — jeżliby to zagrażało interesom państwa, lub wydany został osobny zakaz takich doniesień, i jeżli nie będzie w tem uznany cięższy występek — wykroczenie podlegające karze pieniężnej od 50 do 500 zł., zaś w czasie rozpoczętej już lub bezpośrednio zagrażającej wojny karze aresztu od czternastu dni do 3 miesięcy.

§. 24. Autor, tłumacz, wydawca, redaktor, nakładca, drukarz (zawiadowca drukarni) i rozszerzacz pisma drukowanego, które stanowi istotę zbrodni lub przestępstwa, chociaż nie może im być przypisana ta zbrodnia lub przestępstwo podług powszechnych zasad ustawy karnej, są przecież zarazem odpowiedzialni za zaniedbanie należytej czujności i uwagi.

Od tej odpowiedzialności nie uwalnia wydawcy lub redaktora pisma peryodycznego ani załączenie ogólnych lub szczególnych zastrzeżeń, ani też oświadczenie trzeciego, że sam na siebie przyjmuje odpowiedzialność.

Drukarzowi lub rozszerzaczowi ma być zawsze zarzucane zaniedbanie należytej czujności, jeżli druk lub rozszerzanie tajemnie były uskutecznione, zresztą jednak tylko wtedy, jeżli na piśmie nie podano jest wcale miejsce wydania albo też nazwisko autora i na-

kładcy, lub jeżli widoczną jest niedokładność tych podań, jako też wtedy, jeżli wydane za granicą a tu rozszerzane pisma zdolne są obudzić uwagę swoim tytułem lub treścią, znanem nazwiskiem autora lub nakładcy podanem do wiadomości ogłoszeniem co do ich osnowy, sposobem ich przysłowia lub ogóle innemi szczegółami ich wydania.

Kto w myśl niniejszego paragrafu dopuści się zaniedbania należytej czujności względem pisma drukowanego, popełnia — jeźli osnowa pisma stanowi zbrodnię — przestępstwo, jeźli zaś przedstawia tylko przestępstwo, — przekroczenie, i ma być w pierwszym wypadku karany aresztem od miesiąca do roku, w drugim zaś wypadku grzywną od 20 do 500 zł. (C. d. n.)

Ameryka.

(Podróż Miramona.)

Podróż byłego prezydenta rzeczpospolitej mexykańskiej nie stoi w żadnym związku jak zapewniają dzienniki z kwestyą mexykańską. Tylko osobiste stosunki zmusiły byłego prezydenta przyjechać do Hiszpanii, a rząd nie potrzebuje wchodzić w żadne, ściągające się do rzeczonej kwestyi, porozumienie.

Francya.

(Król holenderski odjechał. — Nota do Aten. — Pożyczka. — Medal i obraz w pamięć zjazdu w Compiegne. — Sprostowanie. — Okólnik ministra względem towarzystw dobroczynnych.)

Paryż, 19. października. Król holenderski odjechał dziś zrana z Paryża do Compiegne, gdzie był na śniadaniu en famille, a o godzinie 1. pożegnał Ich Mość Cesarstwo. Cesarz odprowadzał go do dworca kolei.

— *Pays* donosi, że ostra nota francuska, która żąda wypłaty zaległych procentów pożyczki greckiej zaciągniętej w Londynie, zrobiła wielkie wrażenie w Atenach.

— *Press*, organ torystów donosi za pewne, że pan Fould będzie niezawodnie mianowany ministrem finansów, a pierwszą jego czynnością będzie zaciągnąć nową pożyczkę, zakończyć układy względem rektyfikacyi granicy. Pożyczka ma być zaciągnięta pod nazwą pożyczki krajowaj. Dekret mianowania ma być juz wkrótce ogłoszony w Monitorze.

— *Indép. Belge* zaprzecza bezwarunkowo wszelkim doniesieniom dzienników o bliskiej zmianie ministeryalnej we Francyi, równie jak i pogłosce o utworzeniu szlachty cesarskiej. Wszyscy obecni podczas zjazdu monarchów w Compiégne otrzymali medal wybity ku czci monarchom, na pamiątkę tego zdarzenia. W muzeum Wersalskiem będzie umieszczony obraz, przedstawiający zjazd monarchów w Compiégne.

— *Monitor* podaje okólnik p. Persigny do prefektów. Okólnik ten pochwala czynności towarzystw dobroczynnych, mianowicie towarzystwa św. Wicentego a Paulo, zaprzecza jednak, ażeby istniał jaki związek między temi czynnościami, a organizacyą rodzaju władzy centralnej, co od towarzystw pomienionych pobiera daninę, usiłuje przemienić je tym sposobem w stowarzyszenia taje, nie mające bynajmniej związku z dobroczynnością. Okólnik zaleca zatem prefektom towarzystwa te jak najbardziej kontrolować i zakazać wszelkie zbieranie się komitetów prowincyonalnych. Cesarz zatwierdzi ustawy reprezentacyi centralnej niektórych towarzystw, wymienionych wyraźnie w okólniku.

Belgia.

(Przyjęcie Króla holenderskiego.)

Mieszkańcy miasta Lüttich przyjmowali Króla holenderskiego w przejeździe z największemi oznakami uniesienia. Dnia 19go b. m. przybył Król; przyjmował go w dworcu kolei żelaznej z wielką uprzejmością sędziwy Król Jmć belgijski wraz z księciem brabanckim. Miasto przystrojone świetnie okazało, że umie ocenić ważność podobnej chwili. Obadwa Monarchowie musieli podczas uczty pokazać się w oknie zgromadzonemu ludowi, a gdy Król holenderski zdjął kapelusz, uniesienie powszechne nie miało już granic.

Włochy.

(Pan Benedetti w Turynie. — Groby w kościołach. — Zaciągi nowe. — Zajście z patrolem piemonckim. — Jenerał Laplace. — Proklamacja Chiavonego.)

Sardynia. Pan Benedetti przyjechał 16. października w nocy do Turynu, a po południu przyjmował francuskiego posła prezydent ministrów. Jak słychać, nie przywiózł p. Benedetti jeszcze żadnego rozwiązania sprawy rzymskiej.

— *Pays* zapewnia, że Król Wiktor Emanuel nie myśli na teraz wcale przedsiębrać podróży do Neapolu, zaczem wiadomość podana w *Italia* jest mylna.

— Turyńska gazeta urzędowa ogłosiła dekret królewski, który pozwala, aby Włosi, zasłużeni około ojczyzny, mogli być chowani w kościele Santa Croce.

Gazz. di Parma donosi, że nowy piemoncki minister wojny jenerał della Rovere zajmuje się głównie rekrutacyą, i miał powiedzieć, że potrzeba zaciągnąć sto tysięcy ludzi.

Państwo kościelne. Piszą z Rzymu do *Allg. Ztg.* co następuje:

Patrol piemoncki przekroczył w nocy z dnia 6. na 7. b. m. granicę delegacyi Viterbo, i aresztował w pewnem miasteczku nie opodal granicy czterech ludzi, co pomagali do ucieczki uchodzącym przed poborem wojskowym. Ludzi tych odprowadzono do Amelii i stawiono przed sądem. Jenerał Goyon kazał powiedzieć komendantowi piemonckiemu, aby ludzi tych niezwłocznie wypuścił na wolność, w przeciwnym bowiem razie poszle po nich swoich żołnierzy.

Jenerał Laplace przybył na pokładzie korwety Chaptal do Civitavecchia i oglądał tamtejsze fortyfikacye. Fortyfikacye te maja być rozszerzone podług nowego planu. W Rzymie zrobił przegląd artyleryi.

Neapol. Chiavone wydał proklamacyę datowaną dnia 30go września z głównej kwatery w Sora do ludów Obojga Sycylii z wezwaniem do powszechnego powstania, aby z bronią w ręku wypędzili obcych przywłaszczycieli, odzyskali napowrót wolność i niezawisłość, i znieść skutki plebiscistu. Od sześciu miesięcy wzniósł sztandar ojczysty; i odpiera z pomocą Boską a słabemi siłami przemoc obcą, i nieraz zwycięsko czoło jej stawi. Teraz zwiększyły się już jego zastępy, a te same prowincye, zkąd wyszło nieszczeście całego kraju, powstały obecnie, aby się pozbyć przywłaszczyciela. Każda broń jest dobra przeciw spólnemu nieprzyjacielowi, a w braku jej należy użyć kamieni z skał apenińskich.

Niemce.

(Wypłaty za zniesienie cła na Elbie. — Książę Schwarzburg Rudolstadt.)

Hanower, 15. paźdz. Rząd angielski wypłacił tu przypadające na Sardynię, Toskanię i Neapol kwoty indemnizacyjne za zniesienia cła w Stade. W kwicie wystawionym na tę sumę nie ma być z wyższego rozkazu żadna wzmianka ani o królestwie włoskiem, ani też o owych trzech państwach dawnych.

Z **Turyngii** 9. października. *Südd. Ztg.* donosi, że książę Schwarzburg-Rudolstadt, który z przyczyny swego ożenienia z osobą stanu mieszczańskiego miał zamiar rządy złożyć, i usunąć się do dóbr swoich pod Dreznem, znowu zmienił to swoje postanowienie.

Szwecya i Norwegia.

(Pismo królewskie przy założeniu gmachu stortbingu.)

Chrystyania, 11. paźdz. Wczoraj położono z wielką uroczystością kamień węgielny pod nowy gmach storthingu, czego w zastępstwie Króla dokonał najstarszy członek i prezydent teraźniejszy rządu norwegskiego radca stanu Peterson, i odczytał w obec zgromadzonych następujący telegram od Króla:

Do radcy stanu Petersona w Chrystyanii.

„Zalecam radcy stanu odczytać podczas dzisiejszej uroczystości następujący telegram ode mnie.

Chętnie byłbym osobiście położył kamień węgielny do gmachu zgromadzenia narodowego w Norwegii, iż jednak zaszły przeszkody, chcę tym oto sposobem wyrazić z tej okazyi moje życzenia i nadzieję, że obrady, na które w gmachu tym reprezentanci narodu zgromadzą się, będą prowadzone z gorącą miłością kraju, jasnem przekonaniem i normańską bystrością poglądu, z zaszczytem i pomyślnością dla Norwegii ku zbawieniu i zjednoczeniu z bratnim narodem.

Zamek Ulriksdal, 10. paźdz. 1861. *Karol.*

Rosya i Królestwo Polskie.

(Obwieszczenie oberpolicmajstra. — Ogłoszenie zarządu uniwersytetu. — Towarzystwo kredytowe.)

Warszawa, 19. października. Wojskowy gubernator i jeneralny dyrektor spraw wewnętrznych, jenerał Gerstenzweig zachorował niebezpiecznie.

— Wysłani do Litwy i na Wołyń jenerałowie Merchelewicz i Gecewicz powrócili do Warszawy.

— Dnia 17. b. m. ogłoszone zostały ostatnie raporta o wyborach w kraju.

— P. o. warszawskiego oberpolicmajstra. Z rozkazu władzy wyższej uprzedzam mieszkańców miasta, że wszelkie jakiegokolwiek bądź rodzaju zebrania publiczności przy kościołach najsurowiej są zabronione; w razie bowiem przeciwnym do rozpędzenia zgromadzonych użyta będzie broń.

Warszawa dnia 6. (18.) października 1861 r.

Jenerał-major *Piłsudski.*

— Doniesienia z Warszawy, mówi *Gaz. wied.*, przedstawiają stan rzeczy w tem mieście jako bardzo krytyczny; a na 20. b. m. obawiają się nowego starcia, a to iż władze duchowne nie kazały otworzyć napowrót kościołów, a układy pomiędzy kapitułą i konsystorzem z jednej, a jenerałem Lambertem i Wielopolskim z drugiej strony, nie przyniosły potąd żadnego skutku; zaczem rząd ogłosił surowe ostrzeżenie z groźbą użycia broni przeciw zgromadzeniom ludności przed kościołami. Jeszcze w południe dn. 19. b. m. rzecz się tak miała, że jenerał Lambert dał pozwolenie śpiewać: Boże coś Polskę... Natomiast jednak żądał, aby natychmiast otworzyć kościoły. Duchowieństwo ze swej strony obstawało, aby wszyscy uwięzieni byli wypuszczeni na wolność i aby pozwolenie śpiewania pomienionej pieśni obwieszczone było we wszystkich dziennikach. Tymczasem dzienniki ukazały się bez tego obwieszczenia. Natomiast wydał oberpolicmajster Piłsudki, posunięty właśnie na stopień jenerałmajora, wyżwspomnione surowe ostrzeżenie. Z uwięzionych w dn. 15. i 16. b. m. wypuszczono na wolność $^{9}/_{10}$. Na pozostałym w areszcie małym ułamku mają ciężyć według zapewnienia jenerała Lamberta, rozmaite przewinienia.

Pod władzą oberpolicmajstra jest jeszcze zwykle policmajster. Policmajstrem Warszawy mianowany obecnie major kawaleryi Fe-

dorow, z policyi petersburskiej. W ciągu ostatnich dni były ulice w mieście spokojne. Wieczorem ucisza się na ulicach daleko wcześniej niż zwykle — a po godzinie 9., kiedy nie można się ukazać bez zapalonej latarki, Warszawa bywało gwarna o tej porze, zdaje się całkiem pustą.

Petersburg, 10. października. Gazeta *St. Petersburskie Wiadomości* podaje następne ogłoszenie od zarządu uniwersytetu:

„W skutku nieporządków, jakie miały miejsce 23. września w uniwersytecie petersburskim, prelekcye zostały zawieszone z rozkazu ministra wychowania publicznego, aż do czasu rozdania studentom matrykuł, zawierających przepisy, jakie zachowywać powinni w obrębie uniwersyteckim.

„W skutku nieporządków, które się ponowiły 25. września, nietylko około gmachów uniwersyteckich, ale nawet na ulicach, władza wyższa uznała za potrzebne zamknąć prelekcye i wzbronić wstępu do uniwersytetu, aż do dalszego rozkazu.

„Dziś władza zawiadamia, że Uniwersytet St. Petersbursgki będzie znowu otwarty, lecz nie inaczej jak na zasadzie ścisłego przestrzegania regulaminu wydanego przez zarządzającego ministerstwem wychowania publicznego z d. 31. maja 1861 roku, a ogłoszonego w *Dzienniku ministerstwa wychowania publicznego* (Nr. 10. z czerwca 1861 r.) i powtórnego z potrzebnemi objaśnieniami, w gazecie *St. Petersburgskie Wiadomości* (akademickiej) z dnia 28. września, dla wiadomości publicznej.

„Zarząd uniwersytetu ogłosi następnie porządek jakim uskutecznione będzie rozdanie studentom matrykuł, z wskazaniem czasu i miejsca.

„Ci ze studentów, którzy nie zechcą się poddać regulaminowi zawartemu w matrykułach, uważani będą jako nie należący do uniwersytetu.“

— „Petersburskie miejskie towarzystwo kredytowe“ miało podług statutów rozpocząć czynność swoją dopiero wtedy, jeśliby ofiarowane zostały w zastaw posiadłości w ogólnej wartości przynajmniej 2 milionów rubli. Te zastawy jednak reprezentują już teraz przeszło 9 milionów i towarzystwo przystąpi zatem do rozpoczęcia swoich czynności, a mianowicie 17. b. m. ma być obrana stanowczo dyrekcya towarzystwa.

Turcya.

(Poseł szwedzki. — Wychodźcy bułgarscy z powrotem. — Deputacye z Mekki. — Protestacya gabinetu turyńskiego.)

W nadzwyczajnej misyi do Konstantynopola wysłany, przy c. k. austryackim dworze uwierzytelniony poseł szwedzki pan Due uzyskał dnia 8go b. m. uroczystą u Sułtana audyencyę, i złożył mu z polecenia swego monarchy życzenia z okazyi wstąpienia na tron. Do *Journal de Constantinople* piszą z Nissy pod dniem 29go września, że Bułgarowie, którzy uszli do Serbii, powrócili znowu do ojczyzny, i wierność Sułtanowi zaprzysięgli. Mówią oni teraz, że wychodźcy polityczni skłonili ich do opuszczenia kraju, a to świetnemi obietnicami, które się nie ziściły, przeto widząc złudzenie, wracają do ojczyzny. Z Mekki przybyły do Konstantynopola deputacye z adresami przychylności od miast arabskich.

— Do *Indép. belge* piszą z Konstantynopola, że gabinet turyński protestował przeciw wykluczeniu swemu z odbytej znowu konferencyi w sprawie Księstw Naddunajskich, powołując się na to, że Sardynia podpisała także konwencyę z 19. sierpnia 1856.

Azya.

(Doniesienia z Chin. — Cesarz chiński umarł.)

Pekin, 24. sierpnia, *Journal de St. Petersbourg* donosi o śmierci Cesarza chińskiego. Ostatnią jego wolę podały do wiadomości dwa dekreta zamieszczone w dzienniku pekińskim. Najstarszego syna mianuje dziedzicem państwa niebieskiego, i przeznacza mu radę gabinetową z następujących ośmiu osób: Zsaiyouan (T-tsin-wan), Douan-Houa (Tschent-tsin-wan), Sou-schoun, Tsiutow, Mouin, Koau-youan, Jouhan i Tsiao-you-in. Na liście brakuje księcia Koug. O godzinie 2. po południu ogłoszono, że Cesarz umiera; nakazano ośmiodniową żałobę; w stolicy panuje spokój.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 23. paźdz. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następującą depeszę telegraficzną prezydyum Namiestnictwa w Zarze do ministra spraw zewnętrznych z 22. paźdz. 1861: „Podług doniesienia z Castelnuovo zawinął Jego Mość Cesarz o 2giej godzinie z południa do Bocche di Cattaro.“ — A wieczorem *Gazeta wied.* donosi: „Podług wiadomości telegraficznych przybył Jego c. k. Apost. Mość dnia 22. b. m. po południu o godzinie ½4 w powrocie z Corfu do Cattaro parostatkiem „Greif“ w pomyślnem zdrowiu. Po krótkiej przejażdce w porcie raczył Jego ces. Mość wyruszyć w dalszą podróż w towarzystwie Namiestnika fml. barona Mamuli.

Tryest. 22. paźdz. Jutro przybędzie tu namiestnik Toggenburg na wezwanie Jego Mości Cesarza.

Berlin, 22. paźdz. Po południu godzina 2. Salwy działowe i dzwony oznajmiają wjazd Ich Mości Królestwa. Wszystkie domy są świetnie przystrojone. Droga od bramy frankforckiej do zamku przedstawia wspaniały widok. Ulice przepełnione, domy po dachy zajęte widzami. Nieskończone okrzyki radości. Ich Mość Królestwo są widocznie wzruszeni i dziękują serdecznie.

Drezno. 22. października. Dzisiaj ogłoszona została nowa ustawa przemysłowa, która zapewnia wolność zarobkowania i staje się prawomocną od 1. stycznia 1862.

Belgrad, 22. października. Urzędowy dziennik ogłasza dokumenta względem misyi Garaszanina, potwierdza, że istnieje nieporozumienie z Portą, i oświadcza, że rząd nieprzestanie nalegać.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen, jakie były na targach w *Bochni* w miesiącu wrześniu 1861 r.

	Mec ważył	Przywieziono	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec n. a.	
	funtów	mecόw niż. austr		zł.	c.
Pszenicy	85	1540	1540	5	15
Żyta	75	1070	1070	3	21
Jęczmienia	71	370	370	2	30
Owsa	51	350	350	1	88
Kartofli	.	420	420	1	.

(Targ wiedeński na woły.)

Wiedeń, 21. października. Spęd bydła na dzisiejszym targu wynosił 1411 wołów z Węgier, 934 z Galicyi a 288 z kraju. Z tego zakupili rzeźnicy wiedeńscy 1724 sztuk, rzeźnicy z prowincyi 759, a niesprzedanych odeszło na prowincyi 150 sztuk. Waga szacunkowa sztuki wynosiła 450 do 590 ℔. Cena przeciętna wypadała na 128—175 zł. za sztukę, a na 28—31 zł. 75 c. w. a. za cetnar.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24 października.

Hotel rosyjski: PP. Gołaszewski Leon, z Targowiska. — Szymanowski Maur., z Słozina. — Jakakenz Jerzy, z Kopeczyniec.

Hotel europejski: Berezowski Henr., z Wodnik.

Hotel Langa: Knischke Fer., c. k. subst. prz. pow., z Cieszanowa. — Zajączkowski Jan, z Leśnicz.

Hotel angielski: Br. Schlechta Winc., c. k. fml., z Dynowa.

Hotel krakowski: Straz Felix, z Czerniszowiec. Kowalski Erazm, z Kratkowiec.

Zajazd podolski: Bocheński Wiktor, z Żurowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. października.

PP. Stachowski Józef, do Snowicz. — Witkowski Adam, do Żółkwi. — Ulaniecki Józef, do Bilina.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. października 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7 god. zrana	332.24	+ 4.2	58.7	południowy	sł.	pogoda
2 god. po poł.	331.92	+ 10.6	64.3	połud.-wsch.	„	„
10 god. wiecz.	331.98	+ 6.5	66.5	południowy	„	„

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Domy polskie XVII. wieku,**“ dramat w 5 aktach Majeranowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 24. października.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski .	wal. austr.	6	46	6	52
Dukat cesarski	„	6	48	6	54
Półimperyał zł. rosyjski .	„	11	17	11	29
Rubel srebrny rosyjski . .	„	2	15	2	17
Talar pruski	„	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka . . .		—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	77	47	78	22
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	81	47	82	22
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	165	50	166	83
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	65	92	66	55
5% Pożyczka narodowa . .	bez kuponów	79	—	79	75

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 24. października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 79.50. Metaliki po 5% za 100 zł. 65.90; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 737.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.75. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.55, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137.25.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 21. października.

1. Długi publiczne.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . . .	61.—	61 25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80 —	80 10
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	79.70	79.80
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	66.—	66.10
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	66 10	66 40
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% . . .	57 80	58
dtto. „ 4%	51 —	51 25
dtto. „ 3%	38 —	38 50
dtto. „ $2\frac{1}{2}$%	34 —	36 —
dtto. „ 1%	13 25	13 50
Przez. do wylos. z r. 1839	114 —	114 25
„ 1854	86 —	86.50
„ 1860	82 50	82 70
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł . .	89 25	89.50
Renty Como po 42 lir. aus.	16 50	17 —
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	64 50	65 —
„ „ $4\frac{1}{2}$%	57 50	58 —
„ „ 4%	50.50	51 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ $3\frac{1}{2}$%	44.50	45.—
„ 3%	47 —	48.—
„ $2\frac{1}{2}$%	46 —	47.—
„ $2\frac{1}{4}$%	41 —	41 50
„ 2%	36 50	37.50
„ $1\frac{3}{4}$%	32 —	33.—
dtto. z procent za granicą . „ 5%	64.50	65 —
„ $4\frac{1}{2}$%	57.—	58.—
„ 4%	50.50	51.—

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi .	87 —	88.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	88 —
Czech	90.50	91 —
Morawii	85 75	86 —
Szląska	86 —	86 50
Styryi	86.—	86 50
Tyrolu	98.—	99.—
Kar., Krainy i Wyb.	87.—	88.—
Węgier	66 75	67 50

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	65 50	68.—
Galicyi	65.75	66 25
Siedmiogr. i Bukow.	63 75	64.75
Lomb. wen. poż. z r. 1850	—.—	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	93.—	94 —
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	64.50	65.—
„ 4%	50.50	51.—
„ $3\frac{1}{2}$%	43.—	43.50
„ 3%	38.—	38.50
„ $2\frac{1}{2}$%	31.50	32.—
„ 2%	24.50	25.—
„ $1\frac{3}{4}$%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł. . .	18.—	20.—
„ $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. . .	15.—	17.—
„ $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. . .	14.—	15.—
„ 2% za 100 zł. . . .	13.—	14.—
„ $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. . .	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	737.—	739.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	179.—	179.20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	592 —	594.—
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2024 —	2026.—
Tow. kolei żel państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	273 —	274.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	164.—	164 50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	119 —	119.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	229.—	230.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 160 zł. (80%)	165 50	166 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	75.50	76.50
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	695.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	140.—	141.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	124.—	125.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	417.—	418.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	205.—	208.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	392.—	394.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	370.—	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 —	102.—
10 „ 5%	94 50	95.—
przeznacz. do los. po 5%	89.—	90.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	100.—
przez. do los. po 5% .	84.40	85.—
Gal. Tow. kred. po 4% . .	—.—	80.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.25
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	102 60	102 85
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	141.—	141 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	—.—	95.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	135.—	135 50
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	81.—	82.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.—	97.—
Lloyda za 100 zł. . . .	85.—	88.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	118.50	118.75
Tow. żeg. par. na Dun po 100 zł. m. k.	95 25	95.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.50	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	95. —	97 —
Salma „ 40 „ „	37.—	37.25
Palfiego „ 40 „ „	36.50	37.—
Clarego „ 40 „ „	36.50	37.—
St. Genois „ 40 „ „	36.—	36 25
Windischgrätza 20 zł. „	22.75	23 25
Waldsteina 20 „ „	22.50	23.—
Keglevicha 10 „ „	14.50	15. —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	114 25	115.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	115.25	115 50
Berlin za 100 tal. . . .	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	115 40	115 60
Genua za 100 lir. piem. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	101 15	101.35
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt. . .	136 90	137.—
Lugdun za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr. . . .	53 75	53 85
Paryż za 100 fr.	53 80	53 90
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men. . . .	6.52	6.54
dtto. pełnej wagi . .	6.52	6.54
Korona	18.85	18 90
20frankówka	10.94	10.96
Rosyjski impery. . . .	11.22	11.25
Talar związkowy . . .	$2.04\frac{1}{2}$	$2.05\frac{1}{2}$
Srebro	136.75	136 85
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 56 c.	

Zamknięcie rachunków

przychodu i rozchodu Izby handlowo-przemysłowej krakowskiej z końcem roku 1860.

I. Obrót funduszów.

Przychód	Waluta austr. z osobna zł.	z osobna c.	razem zł.	razem c.
Pozostałość w kasie z końcem roku 1859	. .	. .	1038	$39\frac{1}{2}$
Składki od uprawnionych do wyborów	. .	. .	3031	9
Zwrot od magistratu za nadpłacone komorne w roku 1858 i 1859	14	. .	. .	. .
Zwrot od magistratu za sprawione sprzęty w r. 1858 .	75	60	89	60
Dopłata od magistratu na lokal w 1860 r.	. .	. .	210	. .
Wpływy z poboru wpisowego od cech przemysłowych .	. .	. .	85	. .
Wpływy ze sprzedaży sprawozdania statystycznego . . .	. .	. .	2	.
Ogół przychodu	. .	. .	4456	$8\frac{1}{2}$

Rozchód	Waluta austr. z osobna zł.	z osobna c.	razem zł.	razem c.
Pensye, zasługi i dyety	2428	$50\frac{1}{2}$		
Wydatki na kancelaryę	70	33		
Koszta druku	744	22		
Książki, dzienniki oraz oprawa ksiąg	115	56		
Opał	75	$88\frac{1}{2}$		
Światło	9	20		
Portoryum i stęple	48	61	3492	31
Komorne za lokal na rachunek magistratu w roku 1860 .	163	55		
Zwrot częściowy zaliczki rządowej wynoszącej dotychczas 1187 zr. 97 c.	34	96	198	51
Razem	. .	. .	3690	82
Przytem pozostałość w kasie z końcem roku 1860 . . .	. .	. .	765	$26\frac{1}{2}$
Ogół rozchodu i przychodu .	. .	. .	4456	$8\frac{1}{2}$

II. Wykaz majątku.

Stan czynny	z osobna zł.	z osobna c.	razem zł.	razem c.
Zaległe składki od uprawnionych do wyboru	. .	.	2626	7

Stan dłużny	z osobna zł.	z osobna c.	razem zł.	razem c.
		.	2626	7
Zwracalna zaliczka skarbowi rządowemu	. .	. .	1153	1
Po odtrąceniu stanu dłużnego pozostaje majątek czynny .	. .	. .	1473	6
Przytem pozostałość w kasie z końcem roku 1860 . .	. .	. .	765	$26\frac{1}{2}$
Wynosi całkowity majątek Izby z końcem roku 1860 .	. .	. .	2238	$32\frac{1}{2}$

Z Izby handlowo-przemysłowej.
W Krakowie dnia 22. sierpnia 1861 roku.

Za zgodność z oryginałem J. Załuski m. p.
sekretarz.

KRONIKA.

(Statystyka izraelitów w Królestwie Polskiem.) Królestwo Polskie liczy na 5,850.000 ogólnej ludności 600 000 żydów, których 511.000 mieszka w miastach a 89.000 po wsiach. Warszawa liczy teraz na 165.600 mieszkańców do 45.000 żydów. Podczas pierwszego obliczenia ludności w r. 1816 miała Polska w ogóle 213.000 mieszkańców żydowskich, z których 144.000 mieszkało w miastach a 69.000 po wsiach. Wtedy z 1000 izraelitów mieszkało w 677 miastach, a 323 po wsiach, zaś w roku 1859 wypadało 859 izraelitów na miasta. a tylko 141 na wsie. Zatem pomnożyła się wiejska ludność żydowska zaledwie o trzecią część, gdy tymczasem w miastach powiększyła się trzykrotnie. Miasta polskie dzielą się co do żydów na 4 kategoryi: 1) miasta, gdzie mogą mieszkać bez ograniczenia; 2) uprzywilejowane miasta, w których niewolno im osiadać; 3) takie, gdzie wolno im zamieszkiwać tylko pewne dzielnice jak w Warszawie, i 4) pograniczne (pasmo 21 wiorst od granicy), gdzie nie wolno osiadać żydom z innych okolic kraju.

(Nauka strzelania w zakładach naukowych.) Duński minister wyznań i nauk poczynił przygotowawcze rozporządzenia, ażeby w wyższych klasach akademicznych zaprowadzić naukę strzelania, a mianowicie ćwiczenia w używaniu strzelby. W budżecie swoim zaproponował minister na sprawienie strzelb 1200 do 1500 talarów, a na założenie placów ćwiczeń i potrzebne do tego apa rata 300 do 350 talarów dla każdej szkoły.

(Dochód z podatków i ceł we Francyi.) „Monitor" ogłosił przegląd do chodów podatkowych i celnych w pierwszych 9 miesiącach r. b. w porówna z tym samym peryodem czasu w roku zeszłym. Najbardziej powiększyły się: Sprzedaż tytoniu o 20.823 000 fr., sprzedaż prochu o 2,458.000 fr., podatek od trunków o 14,424.000 fr., i cło od zagranicznego cukru o 2,368 000 fr. i zmniejszyły się: podatek od fabrykacyi krajowego cukru o 9,332.000 fr. cło od cukru z francuskich kolonii o 3,867.000 fr. i cło od rozmaitych towarów 12,057.000 fr. W ogóle powiększył się dochód w tych 9 miesiącach o 6,322 000 franków.

(Posiadłość Szekspira.) W Stratforde on-Avon wystawiona będzie 25 b. m. na licytacye posiadłość Szekspira, to jest dom z ogrodem, gdzie ten po przeżył ostatnich 20 lat swego życia.

(Trzęsienie ziemi), którego doznała Wenecya dnia 16. b. m., dało się czuć o tej samej godzinie $4\frac{3}{4}$ z południa także w Tryeście.

Główny Redaktor M. Szrzeniawa Siedlecki.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.